

TERVISEOHUTUSE HINNANG nr 9.3-1/25/7477-2

24.10.2025

Projekti nimetus	Lasteaed Pääsupesa
Aadress	Harjumaa, Tallinn, Põhja-Tallinna linnaosa, Puhangu 57
Stadium	Eelprojekt
Tellija nimetus ja aadress	Tallinna Linnavaramet, Harjumaa 10146, Tallinn, Vabaduse väljak 10
Andmed projekterija kohta	Novarc Group AS, A.H. Tammsaare tee 92, Tallinn 13423, novarc@novarc.ee , 626 0000
Projekti saabumise kuupäev ja reg.nr	24.09.2025, nr 9.3-1/25/7477-1

Terviseohutuse hindamine toimus vastavalt järgmistele õigusaktidele:

- Rahvatervishoiu seadus
- Vabariigi Valitsuse 26.06.2025 määrus nr 47 „Lastehoiu ja lasteaia õpi- ja kasvukeskkonna nõuded“ (edaspidi määrus 47)
- Vabariigi Valitsuse 05.08.2025 määrus nr 60 „Nõuded laste toitlustamisele haridusasutuses, sotsiaalteenuse osutamisel ning püsi- ja projektlaagris“ (edaspidi määrus 60)
- Keskkonnaministri 16.12.2016 määrus nr 71 „Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid“
- Ettevõtlus- ja infotehnoloogiaministri 29.05.2018 määrus nr 28 „Puudega inimeste erivajadustest tulenevad nõuded ehitisele“
- Sotsiaalministri 24.09.2019 määrus nr 61 „Joogivee kvaliteedi- ja kontrollinõuded ja analüüsimeetodid ning tarbijale teabe esitamise nõuded“
- EVS-EN 12464-1:2021 Valgus ja Valgustus. Töökohavalgustus. Osa 1: Sisetöökohad (edaspidi standard EVS-EN 12464-1:2021)
- EVS-EN 12464-2:2025 Valgus ja Valgustus. Töökohavalgustus. Osa 2: Välistöökohad (edaspidi standard EVS-EN 12464-2:2025)
- EVS 906:2018 Mittelehuonete ventilatsioon. Üldnõuded ventilatsiooni- ja ruumiõhu konditsioneerimissüsteemidele. Eesti rahvuslik lisa standardile EVS-EN 16798-3:2017
- EVS 842:2003 Ehitiste heliisolatsiooninõuded. Kaitse müra eest (edaspidi standard EVS 842:200)
- EVS 843:2016 Linnatänavad (edaspidi standard EVS 843:2016)
- EVS-EN 17037:2019+A1:2021 Päevavalgus hoonetes (edaspidi standard EVS - EN 17037:2019+A1:2021)
- EVS 844:2022 Hoonete kütte projekteerimine
- EVS 840:2023 Juhised radoonikaitse meetmete kasutamiseks uutes ja olemasolevates hoonetes (edaspidi standard EVS 840:2023)

Terviseohutuse hinnang:

Lasteaed Pääsupesa (Puhangu 57, Tallinn) eelprojekt on läbivaadatud järgmiste märkustega:

1. Vastavalt eelprojekti maastikuarhitektuuri joonistele MA-4-01 ja MA-4-02 ning tabelile MA-9-01 „Tabel 1. OÜ Sfäär Planeeringud OÜ Puhangu 57 Taimmaterjali loend“ on lasteaia maa-alale planeeritud kukeharja sordid, aedhortensiad, siberi iirised ja lumikellukesed. Ehituskonstruksioonide jooniste „Katuslagi KL11“ ja „Katuslagi KL12“ ja arhitektuurse seletuskirja 3.2.6 kohaselt kasutatakse katusehaljastuses kukeharja. Juhime tähelepanu, et nimetatud taimed või taimede osad on mürgised. Määruse 47 § 4 lg 4 kohaselt ei tohi õppeasutuse maa-ala haljastuses ja ruumides olla mürgiseid taimi.
2. Eelprojekti joonise AR-5-010 ja ruumide eksplikatsiooni AR-8-90 kohaselt on rühmaruumid pindaladega 96,2 m² – 98,9 m². Vastavalt eelprojekti eriosade seletuskirjadele on rühmad planeeritud 24-le lapsele ja 3-le töötajale. Määruse 47 § 7 lg 4 kohaselt võivad mängu- ja magamisruum olla ühendatud, kui põranda pindala **lapse kohta on vähemalt neli ruutmeetrit ja täiskasvanu kohta vähemalt kaks ruutmeetrit**.
3. Vastavalt joonisele AR-5-010 on rühmaruumide hügieeniruumidesse planeeritud 2 laste wc-potti ja 1 täiskasvanute wc-pott. Määruse 47 § 9 lg 3 punkti 1 kohaselt peab nelja- kuni seitsmeaastaste laste hügieeniruumis olema vähemalt **üks laste WC-pott kaheksa lapse kohta**.
4. Vastavalt joonisele AR-5-010 on rühmaruumide garderoobides nr 112, 122, 212, 222, 302 ja 332 kaudne loomulik valgus. Määruse 47 § 13 lg 1 kohaselt peab ruumides olema loomulik valgustus, välja arvatud hügieeniruumides, keldrikorrusel asuvates riietusruumides ja abiruumides. Määruse 47 § 3 lg 5 kohaselt peab õppeasutuse ruumides olema piisav õhuvahetus, **küllaldane loomulik** ja tehisvalgustus, külma- ja soojaveearustus, reovee kanalisatsioon, nõuetele vastav joogivesi ning tingimused nõuetekohaseks toitlustamiseks ja pesemiseks ning hügieeniliseks tualeti kasutamiseks.
5. Arhitektuurse seletuskirja punkti 2.2.2 kohaselt „Vastavalt Tallinna Linnavalikogu 17. septembri 2020 otsuse nr 84-le peaks koolieelsetele lasteasutustele rakendama parkimismnormi sb/200, kus sb on hoone brutopind. Antud hoone puhul tähendab see 3802 / 200 = 19 kohta“. Vastavalt seletuskirjadele ja asendiplaanile on kinnistule planeeritud 2 parkimiskohta, mis ei vasta standardi EVS 843:2016 tabelile 9.1.
6. Kütte, ventilatsiooni, jahutuse seletuskirja punkti 4.1 tabelist puuduvad andmed osade ruumide (muusika- ja huviklass, dušš, riietusruum, wc, tuulekoda, sissepääsuala/külaliste garderoob, puhkeruum, puhastust ruum, koristusruum, musta pesu ruum, puhta pesu ruum, inventariruum/ladu, keraamikaahju ruum, majahoidjaruum, väli wc) temperatuuri kohta, seega pole võimalik hinnata nende vastavust nõuetele.
7. Kütte, ventilatsiooni, jahutuse seletuskirja punkti 4.3 tabelist puuduvad andmed muusika- ja huviklassi tehnokommunikatsioonidest põhjustatud mürataseme kohta, seega pole võimalik hinnata selle vastavust nõuetele.
8. Kütte, ventilatsiooni, jahutuse seletuskirja punkti 7.1 tabelist puuduvad andmed osade ruumide (koridorid, tuulekoda, sissepääsuala/külaliste garderoob, muusika- ja huviklass, koosoleku- ja seminariruum, riietusruum, dušš, puhastust ruum, koristusruum, musta pesu ruum, puhta pesu ruum, inventariruum/ladu, keraamikaahju ruum, majahoidjaruum, väli wc) õhuhulkade kohta, seega pole võimalik hinnata nende vastavust nõuetele.
9. Eelprojektist ei selgu, kas rühmaruumidele on planeeritud toidu jaotamise koht ja riidekuivatusruum või -kapp. Määruse 47 § 7 lg 1 kohaselt kuulub vajaduse korral rühmaruumide juurde toidu jaotamise koht ja riidekuivatusruum või -kapp.
10. Eelprojektist ei selgu, kas on tagatud võimalus laste välisriiete ja -jalanõude kuivatamiseks. Määruse 47 § 11 lg 3 kohaselt tuleb tagada võimalus laste välisriiete ja -jalanõude kuivatamiseks.
11. Eelprojektist ei selgu, kas töötajatele on loodud võimalus hoida oma isiklikke asju lastele kättesaamatus kohas. Määruse 47 § 11 lg 11 kohaselt peab õppeasutuse töötajatele olema loodud võimalus hoida oma isiklikke asju lastele kättesaamatus kohas.
12. Eelprojektist ei selgu, kus hoiustatakse rühmaruumi koristusvahendeid. Määruse 47 § 12 lg 3 kohaselt tuleb puhastamiseks kasutatavaid seadmeid, puhastusvahendeid ja -aineid ning teisi kemikaale hoida lastele kättesaamatus kohas.
13. Eelprojektis puuduvad andmed insolatsiooni arvutuste kohta ning seega ei selgu, kas rühmaruumides on tagatud minimaalne insolatsioon 1,5 h vastavalt standardile

EVS – EN 17037:2019+A1:2021. Insolatsiooni määramiseks ja keskmise päevavalgusteguri arvutamiseks tuleb lähtuda standardist EVS – EN 17037:2019+A1:2021, mille Lisa A punkti A.4 tabelis A.6 on esitatud päevase päikesevalguse kestuse ehk insolatsiooni soovitusel ning standardi Lisa D punktis D.2 on esitatud insolatsiooni hindamise põhimõtted. Standardi Lises G näeb soovitus ette, et ruum peaks saama otsest päikesevalgust standardi tabelis A.6 esitatud aja vältel (taevas peab olema pilvitu) 22. aprillil ning insolatsiooni hindamiseks valitud kuupäev peab Eestis olema **22. aprill**.

Lisaks eelnevale juhime tähelepanu järgmistele asjaoludele:

1. Eelprojekti eriosade seletuskirjades on viidatud sotsiaalministri 04.03.2002 määrusele nr 42 *“Müra normtasemed elu ja puhkealal, elamutes ning ühiskasutusega hoonetes ja mürataseme mõõtmise meetodid”* Juhime tähelepanu, et alates 01.09.2025 on nimetatud määrus kehtetu ning seisuga 24.10.2025 ei ole veel jõustunud määrus, mis kehtestab nõuded mürale siseruumides. Eelprojekti hindamisel lähtuti kehtivast standardist EVS 842:2003.
2. Eelprojekti arhitektuurse seletuskirja punkti 1.2.3 normdokumentide loetelus on viidatud koolieelse lasteasutuse seadusele. Juhime tähelepanu, et nimetatud seadus on kehtetu. Alates 01.09.2025 jõustus alusharidusseadus.
3. Eelprojekti arhitektuurse seletuskirja punkti 1.2.3 ja kütte, ventilatsiooni, jahutuse seletuskirja punkti 1.2.2 normdokumentide loetelus on viidatud määrustele: „Tervisekaitsevenõuded koolieelse lasteasutuse maa-alale, hoonetele, ruumidele, sisustusele, sisekliimale ja korrashoiule. Vabariigi valitsuse määrus nr 131. 06.10.2011“, „Tervisekaitsevenõuded toithustamisele koolieelses lasteasutuses ja koolis. Sotsiaalministri määrus nr 8. 15.01.2008“ ja „Vabariigi Valitsuse 15.03.2007 määrus nr 80 „Tervisekaitsevenõuded ujulatele, basseinidele ja veekeskustele“. Juhime tähelepanu, et nimetatud määrused on kehtetud. Alates 01.09.2025 jõustusid määrus 47, määrus 60 ja sotsiaalministri määrus nr 38 „Nõuded ujulatele, basseinidele ja veekeskustele“
4. Eelprojekti arhitektuurse seletuskirja punkti 1.2.3 normdokumentide loetelus on viidatud standardile „EVS 840:2017 Juhised radoonikaitse meetmete kasutamiseks uutes ja olemasolevates hoonetes.“ ja „EVS 894 Loomulik valgustus elu- ja bürooruumides.“ Juhime tähelepanu, et nimetatud standardid on kehtetud. Alates 16.10.2023 on kehtiv standard EVS 840:2023 ja alates 31.12.2021 on kehtiv standard EVS - EN 17037:2019+A1:2021.
5. Ehituskonstruksioonide seletuskirja punkti 1.2.3 ja lammutusprojekti seletuskirja punktide 1.2.3. ja 2.4.1. kohaselt on normdokumentide loetelus viidatud määrusele „Sotsiaalministri 17.05.2002 määrus nr 78 *“Vibratsiooni piirväärtused elamutes ja ühiskasutusega hoonetes ning vibratsiooni mõõtmise meetodid.”* Juhime tähelepanu, et nimetatud määrus on kehtetu. Alates 06.10.2025 jõustus sotsiaalministri 01.10.2025 määrus nr 54 „Vibratsiooni piirväärtused elamutes ja ühiskasutusega hoonetes ning vibratsiooni hindamise kord.“
6. Maastikuarhitektuuri seletuskirja punkti 3.2 kohaselt „Kavandatud on vihmavee märgalad, kuhu on integreeritud laste mänguelemendid (astmekivid, veemängud)“ ja „Üle imbalade saab liikuda kas mööda ronimisradasid ja astmekive või väikeseid sildu.“ Arhitektuurse seletuskirja punkti 2.2.1 „Hooviala jaotus“ kohaselt „Terrassil on olemas joogi- ja kastmisvee kraanid ja vihmaveekogumise tünnid.“ ning vastavalt asendiplaani joonistele on planeeritud maa-alale (sh mänguväljakutele) mitu vihmapeenart, mille maksimaalne sügavus on 40 cm. Juhime tähelepanu, et määruse 47 § 4 lg 8 kohaselt peab juurdepääs maa-alal asuva tehise- või loodusliku veekogu juurde olema ohutuks muudetud või tehtud lastele kättesaamatuks. Kõik laste tegevused veega peavad olema turvalised ja vahetult jälgitud.
7. Arhitektuurse seletuskirja punkti 2.2.1 „Hooviala jaotus“, „Seiklushoovi jaotus“ ja „Turvaalad“ kohaselt „Rühma terrass (vt **Joonis 6 – 1**) on rühmaruumi kõrvale jääv terrassiosa, kuhu pääseb otse rühmaruumist.“, „Alade asukohti kirjeldab **Joonis 7**“,

- „Turvakatendiga alade pinda kajastab **Joonis 8.**“ ning punkti 2.2.12 kohaselt „Mänguväljakute turvaalasid kirjeldab **Joonis 8.**“ Juhime tähelepanu, et rühma terrassid on märgitud seletuskirja joonisele 5, seiklushoovi alad joonisele 6 ja turvakatendiga alade pind joonisele 7.
8. Arhitektuurse seletuskirja punkti 2.2.2 kohaselt „Hoone on paigutatud kinnistu perimeetrisse, et jääks alles võimalikult suur ja päikseline hooviala (vt **Joonis 10.**)“ Juhime tähelepanu, et projekteeritava hoone paiknemine kinnistul on kujutatud seletuskirja joonisel 8.
  9. Arhitektuurse seletuskirja sisukorra ja punktide 2.1.3, 2.2.11, 3.12.8 ning 4.6 kohaselt on liikluskorraldust käsitletud punktis 2.2.3. Juhime tähelepanu, et liikluskorraldust on käsitletud punktis 2.2.2.
  10. Arhitektuurse seletuskirja punkti 3.4.5 kohaselt „Järelkõlakestuse soovituslikud piirväärtused on esitatud standardis EVS 842:2003 tabelis 8 - Järelkõlakestuse soovituslikud piirväärtused.“ Juhime tähelepanu, et vastavalt standardile EVS 842:2003 on järelkõlakestuse soovituslikud piirväärtused esitatud tabelis 7.1.
  11. Elektripaigaldise välisvõrgu seletuskirja punkti 1.4.4. normdokumentide loetelus ja punktis 3.4. on viidatud standarditele EVS-EN 12464-1:2011 „Valgus ja valgustus. Töökohavalgustus. Osa 1: Sisetöökohad“ ja EVS-EN 12464-2:2014 „Valgus ja valgustus. Töökohavalgustus. Osa 2: Välistöökohad“. Juhime tähelepanu, et nimetatud standardid on kehtetud. Alates 16.09.2021 on kehtiv standard EVS - EN 12464 - 1:2021 ja alates 17.03.2025 on kehtiv standard EVS-EN 12464-2:2025.
  12. Vastavalt eelprojekti elektripaigaldise seletuskirja punkti 3.1.11.1. tabelile on koosolekuruumide ühtlus 0,4. Juhime tähelepanu, et standardi EVS-EN 12464-1:2021 tabeli 35 esitusnumbri 34.5.2 kohaselt on koosolekutelaua tehisvalgustuse tugevuse ühtlus 0,6.
  13. Vastavalt eelprojekti elektripaigaldise seletuskirja punkti 3.1.11.1. tabelile on tehniliste ruumide $R_a = 60$. Juhime tähelepanu, et standardi EVS-EN 12464-1:2021 tabeli 11 esitusnumbri 11.1 kohaselt on hoone tehniliste ruumide $R_a = 80$.
  14. Eelprojekti puuduvad andmed hoone varikatuste-sissepääsude tehisvalgustuse tugevuse kohta. Juhime tähelepanu, et vastavalt standardi EVS-EN 12464-1:2021 tabeli 9 esitusnumbrile 9.6 on hoone varikatus-sissepääsu tehisvalgustuse tugevus vähemalt 30 lx ja ühtlus 0,4.
  15. Juhime tähelepanu, et määruse 47 § 6 lg 3 kohaselt peab läbipaistvate seinte ja uste, ukseklaaside ning põrandani ulatuvate klaasakende puhul olema tagatud ohutus ja need peavad olema lapsele nähtavalt märgistatud või varustatud kaitsega.
  16. Juhime tähelepanu, et kui huviklass nr 503 planeeritakse ka ruumina, kus lapsed õpivad toiduvalmistamist, siis tuleb arvestada määruse 47 § 7 lg 7, mille kohaselt õppekõogi olemasolul peavad toidu valmistamiseks olema vajalikud seadmed ja sisustus, mille paigutus ruumis võimaldab tagada ohutuse toidu valmistamisel.
  17. Juhime tähelepanu, et määruse 47 § 8 lg 3 kohaselt peavad ruumide seinad, ukse, põrandad ja terrassid olema üldjuhul viimistletud matilt ning olema kergesti hooldatavad ja desinfitseeritavad. Siseviimistluseks kasutatud materjalid peavad olema tervisele ohutud ja vastama tootja poolt ettenähtud kasutusotstarbele.
  18. Juhime tähelepanu, et määruse 47 § 11 lg 1 kohaselt peavad ruumide sisustus ja vahendid olema ohutud, kergesti puhastatavad ja desinfitseeritavad ning vastama laste vanusele ja arvule rühmas.
  19. Juhime tähelepanu, et määruse 47 § 13 lg 6 kohaselt võib rühmaruumides ühes liitris siseõhus olla süsihappegaasi- ehk süsinikdioksiidisaldus keskmiselt kuni 1000 mikrolitrit (ppm).
  20. Vastavalt joonisele AR-5-010 on rühmaruumides vaid klaaslükanduksed. Määruse 47 § 13 lg 7 kohaselt peavad rühmaruumi aknad olema avatavad ja vajaduse korral võimaldama tuulutamist. Soovitame planeerida rühmadesse lisaks vähemalt üks avatav aken ruumide paremaks tuulutamiseks.
  21. Köögi- ja selle sisustuse hindamine „Toiduseaduse“ alusel ei kuulu Terviseameti pädevusse.

(allkirjastatud digitaalselt)

Gea Metus
vaneminspektor
Põhja regionaalosakond

51975317 gea.metus@terviseamet.ee